

I VOSTÈ DOCTOR, ES VACUNARÀ? *

novembre 17, 2020

Aquesta pregunta pot sortir dels llavis de molts pacients quan finalment es pugui administrar la vacuna contra la COVID-19. La població sempre ha estat preocupada per la seguretat, l'efectivitat i la necessitat de les vacunes. Molts ciutadans expressen aquesta preocupació quan avui són interpel·lats i manifesten "ja em vacunaré però no seré dels primers".

La millor manera que molts poden dissipar els dubtes sobre la vacunació que a ben segur es generaran, és l'exemple del personal sanitari al qui fan confiança, particularment del seu metge de capçalera. I la pitjor resposta que pot donar el professional al seu pacient pot ser un "no ho sé", un "depèn" o un "no". Seria com revivre aquelles situacions tant esperpèntiques que es donaven quan el metge recomanava deixar de fumar amb una cigarreta encesa a la boca i el cendrer de sobretaula ple de cendres i burilles.

Les autoritats sanitàries quan disposin de la vacuna i estiguin en condicions de distribuir-la, faran un gran esforç de comunicació per a la conscienciació de la població a través dels mitjans, els experts, les societats científiques, els col·legis professionals i del conjunt del sistema sanitari per aconseguir un alt nombre de persones vacunades que permeti assolir una immunitat de grup front al coronavirus SARS-CoV-2 i acabar amb el malson sanitari, social i econòmic que estem patint.

Sense plantejar el debat de fons sobre l'obligatorietat de la vacunació a tota la població en situacions epidèmiques com l'actual (com tothom sap regeix en el nostre ordenament jurídic el principi de voluntarietat) es plantegen dues qüestions:

- 1) Pot el personal sanitari que presta serveis al sistema públic de salut qüestionar la necessitat de la vacunació?
- 2) Pot ser exigible a aquest personal la vacunació obligatòria?

La resposta a la primera de les qüestions per a mi no té cap mena de dubte: el personal sanitari que presta serveis en el sistema públic de salut en l'exercici de la seva activitat professional per compte d'aquest sistema no pot contradir ni tan sols debilitar els missatges i les recomanacions a la població de les autoritats sanitàries, perquè ells són una de les corretges de transmissió principals per donar consell als ciutadans que atenen. Aquests professionals són indispensables per transmetre una informació de qualitat que ajudi a la població a entendre les avantatges de la vacuna i a prendre una decisió.

L'èxit de la campanya de vacunació contra la COVID-19 dependrà d'una actuació sinèrgica i sense contradiccions entre tots els agents que

per a la població són portantveus vàlids sobre temes de salut i, entre ells, jugaran un paper cabdal els professionals sanitaris tant pel consell com per l'exemple.

Quan ens plantejem la qüestió de l'exemple ens enfrontem a quina ha de ser la resposta a la pregunta que hem fet al començament que, des del meu punt de vista, hauria de ser indefectiblement en sentit positiu: "sí, jo ja m'he vacunat".

Ara bé, si ens hem de guiar per l'experiència dels professionals sanitaris, tot i ser considerats personal essencial i conformar un col·lectiu de risc, davant malalties infeccioses de les quals poden i està recomanat ser vacunats (grip, hepatitis B, varicel·la, tètanus, ...) són refractaris a la vacunació i així ho demostra el baix percentatge que es vacuna contra la grip estacional o contra altres agents biològics que poden infectar-los en l'exercici de la seva activitat.

Crec que els professionals sanitaris tenen el deure de vacunar-se contra la pandèmia de la COVID-19 atesa la seva responsabilitat. Pel caràcter essencial de la seva funció han d'evitar ser contagiats i no convertir-se en una font de contagi. Així ho vaig expressar en un article publicat a *Diario Médico*, el 5 d'octubre de 2009, "Reflexiones ético-legales sobre la gripe A". En aquest article considerava que no era socialment ni èticament tolerable el rebuig d'aquests professionals a la vacunació en la situació de pandèmia de grip AH1N1.

És obvi que mentre es mantingui el principi de voluntarietat, les direccions dels centres només podran augmentar la pressió sobre el personal sanitari perquè s'immunitzi en quant estigui disponible la vacuna, però no descartaria a priori, si la persuasió i l'estímul a la responsabilitat ètica de la vacunació no funcionen, que aquest sigui un dels col·lectius a qui s'imposi l'obligatorietat de rebre la vacuna contra la COVID-19.

Barcelona, 16 de novembre de 2020.

Francesc José María
Advocat.

**L'opinió expressada en aquest article és de l'autor que expressa el seu parer personal.*